

Foredrag med Kjeld Fredens kl. 9.45 – 12.00

Hjernen i dag

Måske ser hjernen slet ikke ud, som dengang du lærte om den. Hvilke modeller arbejder du med i dag, og hvilken afgørende betydning har valget af hjernemodel for dit praktiske arbejde? Hvad nyt og spændende er der dukket op i hjerneforskningen?

Kjeld Fredens vil specielt fortælle om:

- Hvordan læring bygger på hjernens evne til at beregne sandsynligheder.
- Nativistiske modeller, som især handler om det, der er medfødt.
- Pragmatiske modeller, som sætter fokus på erfaring.
- Netværksmodeller, som vil gøre op med både nativistiske og pragmatiske modeller, og som mener, at funktioner er fordelt mange steder i hjernen.
- Spejlcelleneuroner og resonant adfærd.
- Kost og hjernefunktioner.

Kjeld Fredens er læge og hjerneforsker. Han har været lektor (hjerneforsker) ved Århus Universitet, seminarirektor ved Skive Seminarium, udviklingschef ved Vejle fjord Center, vismand i Kompetencerådet. Forfatter til bogen "Mennesket i hjernen – en grundbog i neuropædagogik". Academica, 2006. Skriver på bogen "Lup på lederhjernen", Academica 2009.

Workshops kl. 13.30 – 14.45

Workshop 1

Som man råber i skoven, får man svar!

Det unikke ved spejlneuroner er, at de fungerer som det første bindeled mellem det at betragte et andet menneske udføre en bevægelse og selv at kunne efterligne denne bevægelse. Det betyder kort sagt, at spejlneuroner fremkalder den tilstand hos os, som vi iagttager hos den anden.

- Hvordan kan vi intuitivt forstå hinanden, spontant føle, hvad andre føler, og gøre os en forestilling om, hvad andre tænker? Spejlneuronerne fremkalder den tilstand hos os, som vi iagttager hos den anden. De giver os evnen til at læse andre og indleve os i deres glæde eller smerte og er dermed grundlaget for empati.
- Hvordan kan vi blive mere bevidste om spejlneuronerens betydning i arbejdet/relationen til et andet menneske?
- Hvordan kan vi omsætte den teoretiske viden om spejlneuronerne til pædagogisk handling? Hvad gør det ved os fagligt og personligt, hvis det overhovedet er muligt at adskille det faglige og personlige?

Bente Juul

Neuropædagog, PD psykologi. Konsulent i Hjerneskerådgivningen på Fyn, der ligeledes er VISO leverandør. Medlem af Videncenter For Hjerneskerådgivningens Ekspertpanelgruppe, medlem af Vidensteamet, herunder Rejseholdet.

Susanne Gade Ebbesen

Neuropædagog og aut. cand. pæd.psyk. Konsulent i Hjerneskerådgivningen og daglig leder af Odense Kommunes Neuropædagogiske team, medlem af Rejseholdet.

Workshop 2

ADHD tsunamien er over os – eller hva'?

ADHD betegnelsen har med mellemrum mediernes interesse. Først på året var især den medicinske behandling af ADHD igen genstand for kritik. Det har også været fremført, at der er en tendens til mindre accept af "skæve" børn. Samtidig synes der at være en markant stigning i antallet af voksne med nyerehvervede ADHD diagnoser, som henvender sig i kommunerne for at få støtte. Mere end nogensinde efterspørges viden og behandlingsvejledning i forhold til ADHD gruppen.

Der vil blive lagt op til drøftelse af bl.a.

- Den medicinske behandling som en hel, halv eller ingen løsning?
- Ritalin - medicinsk behandling eller blot præstationsfremmende?
- Er ADHD blot ADHD, eller er der grader, der måske ikke kræver samme behandling?
- Er den fremherskende hypotese "Manglende impulshæmning" fyldestgørende?

Kimmie Falk

Pædagog, specialpædagogisk konsulent og projektleder på AspIT Odense. Er bl.a. tilknyttet Vidensteamets rejsehold og VISS.dk's ekspertteam. Underviser på Sølund's Neuropædagogisk efteruddannelse. Benytter sig af en bred neuropædagogisk indfaldsvinkel.

Workshop 3

Sorg – det oversete element i problemskabende adfærd.

Sorg har hidtil været en overset og undervurderet faktor i udviklingshæmmedes liv. I mange år har man troet, at udviklingshæmmede ikke sørgede, ikke kunne sørge, og ud fra de bedste intentioner har den gængse holdning været, at det var bedst at skåne dem for livets svære realiteter. En konsekvens heraf er, at der ikke er blevet talt med udviklingshæmmede om deres svære og smertefulde oplevelser.

Det har medført, at mange mennesker med udviklingshæmning bærer rundt på skjult sorg, som for nogle er blevet til kronisk, fastlåst eller kompliceret sorg. Den gamle sorg kan pludselig blive reaktiveret, hvis personen mange år senere oplever et nyt tab med fornyet sorg, eller hvis personen hører om andres tab. I disse tilfælde kan det ofte være svært at se koblingen til den tidligere sorgudløsende begivenhed. Faktisk viser nyere forskning, at mellem 50 – 60 % af akut ændret adfærd – herunder udadagerende adfærd - hos mennesker med udviklingshæmning skyldes ikke bearbejdet sorg.

Det er derfor vigtigt, at vi begynder at få mere viden om dette tema, og om hvorledes vi forholder os dertil, samt at vi får øje på dets betydning i mange af de udtryksmåder, vi ser hos mennesker med udviklingshæmning, herunder problemskabende adfærd.

I workshoppen vil Tove Svendsen tale om:

- Generelle træk ved udviklingshæmmedes sorg: temaer og indhold
- Sorgreaktioner: sørger udviklingshæmmede, og hvordan?
- Særligt fokus på sorgen over eget handicap
- Sorg og depression/demens: den svære skelnen
- Sorg og udadagerende adfærd: affektregulering
- Hvordan støtter vi og samtaler med udviklingshæmmede i sorg?
Tosporsmodellen og ny tilknytning (og narrativ tankegang)

Tove Svendsen

Cand.psych.aut. Indehaver af firmaet: "Center for Udviklingshæmning og Psykisk Velvære", CEUD, som bl.a. løser opgaver for VISO. Tilknyttet Kompetencecenter for Aldring og Helse, afdeling UAU i Tønsberg i Norge samt medlem af rejseholdet. Mange års erfaring med terapi med mennesker med udviklingshæmning samt supervision og undervisning.